

Diplomering en bevoegdheidsverklaringen voor kerkmusici in de niveaus I, II en III

Diploma met 'Hoofdvak' of 'Major':	I.c.m. Kerkmuziek O, KK of beide:	Toe te kennen bevoegdheidsverklaring I, II of III:	Bevoegd voor enkelvoudige functie O, KK of beide:	Bevoegd voor gecombineerde functie (O en KK): ja of nee
Bachelor orgel	KO*	II	KO	Nee
Bachelor orgel	KK*	II	KO en KK	Ja
Bachelor orgel	KO en KK	II	KO en KK	Ja
Bachelor koördirectie	KK	II	KK	Nee
Bachelor ander instrument	KK	II	KK	Nee
Master orgel	KO	I	KO	Nee
Master orgel	KO en KK	I	KO en KK	Ja
Master koördirectie	KK	I	KK	Nee
Master ander instrument	KK	II	KK	Nee
Master orgel / bachelor koördirectie	KO en/of KK	I	KO en KK	Ja
Master koördirectie / bachelor orgel	KO en/of KK	I	KO en KK	Ja
Bachelor orgel	Master Kerkmuziek	I	KO en/of KK (Afhankelijk van inhoud master)	Ja/nee (Afhankelijk van inhoud master)
Bachelor koördirectie	Master Kerkmuziek	I	KO en/of KK (Afhankelijk van inhoud master)	Ja/nee (Afhankelijk van inhoud master)
Bachelor Kerkmuziek	KO of KK	II	KO of KK	Nee
Bachelor Kerkmuziek	KO en KK	II	KO en KK	Ja
NIK Kerkmuziek***	KO of KK	I	KO of KK	Nee
NIK Kerkmuziek	KO en KK	I	KO en KK	Ja
Kerkmusicus III	KO of KK	III	KO of KK	Nee
Kerkmusicus III	KO en KK	III	KO en KK	Ja

* KO = kerkelijk orgelspel;

** KK = kerkelijk koorleider;

*** NIK is vanaf 1978 het "Nederlands Instituut voor Kerkmuziek" te Utrecht

Uitgangspunten:

- Een master orgel of koordirectie is altijd een bevoegdheid "I" in combinatie met de studie kerkmuziek
- Een bachelor orgel of koordirectie is altijd een bevoegdheid "II" in combinatie met de studie kerkmuziek
- Voor alle overige bachelors muziek in combinatie met de studie kerkmuziek KO of KK geldt de bevoegdheid "II"

Toelichting

De bevoegdheidsverklaringen worden afgegeven op basis van een combinatie van behaalde diploma's, waarbij het diploma kerkmuziek centraal staat.

Naast de studie kerkmuziek heeft een student in de regel 'orgel' en/of 'koordirectie' gestudeerd.

Vanaf het moment van invoering (2009) van de bachelor-masterstructuur (kortweg bama-structuur genoemd) is het in principe mogelijk met een andere studierichting (andere 'hoofdvakken' dan orgel of koordirectie) de aantekening kerkmuziek te verwerven: in de praktijk zal dat de studierichting 'kerkmuziek kerkelijk koorleider' zijn.

Er zijn 3 niveaus van bevoegdheidsverklaringen: Kerkmusicus niveau I, niveau II en niveau III.

Op elk afzonderlijk niveau is er onderscheid tussen:

- 'kerkelijk orgelspel' (in de RK-Kerk de organist in een enkelvoudige functie);
- 'kerkelijk koorleider' (in de RK-Kerk de dirigent in een enkelvoudige functie);
- 'kerkelijk orgelspel' én 'kerkelijk koorleider' (in de RK-Kerk de organist-dirigent in een gecombineerde functie).

In bovenstaand schema is af te lezen welke combinatie(s) van diploma's leiden tot een bepaalde bevoegdheidsverklaring.

De veelvuldige wijzigingen van de benamingen van de diploma's in de beroepsopleidingen (niveaus I en II) als gevolg van regeringsbeleid in de afgelopen decennia werken verwarrend. Daarom spreekt het schema alleen van bachelor en master en staan hieronder de equivalenten – de oude benamingen – van de huidige bachelor- en masteropleidingen. (De benaming van de "Kerkmusicus III" opleiding is ongewijzigd gebleven.)

Het orgeldiploma

Equivalent met het huidige **bachelor** "Diploma Muziek", hoofdvak orgel:

- orgel onderwijsaktes A en B
- diploma orgel "Docerend Musicus" (DM)
- NIK praktijkdiploma kerkmuziek orgel

Equivalent met het huidige **master** "Diploma Muziek", hoofdvak orgel:

- orgel(solisten)diploma C
- diploma orgel "Uitvoerend Musicus" (UM)
- NIK diploma kerkmuziek orgel

Het koordirectiediploma

Equivalent met het huidige **bachelor** "Diploma Muziek", hoofdvak koordirectie:

- Tot uiterlijk 2009*: praktijkdiploma koordirectie
- NIK praktijkdiploma kerkmuziek koordirectie

Equivalent met het huidige **master** "Diploma Muziek", hoofdvak koordirectie:

- Tot uiterlijk 2009*: einddiploma koordirectie

- NIK diploma kerkmuziek koördirectie

Het kerkmuziekdiploma**

Equivalent met het huidige **bachelor** “Diploma Muziek”, hoofdvak kerkmuziek:

- Praktijkdiploma kerkmuziek

*) Uiterlijk in 2009 diende de nieuwe bama-structuur op de conservatoria te zijn ingevoerd.

***) In de meeste gevallen schreven studenten zich in voor het hoofdvak orgel of koördirectie en besloten later om daarnaast kerkmuziek als 2^e hoofdvak te gaan studeren. Het was de student echter ook mogelijk om in te schrijven voor het hoofdvak kerkmuziek als 1^e hoofdvak (met name op het “Nederlands Instituut voor Kerkmuziek” te Utrecht). Dit komt vanaf ± 2000 echter nagenoeg niet meer voor.

In de bama-structuur bestaan de zogenaamde tweede hoofdvakken formeel niet meer. Studies zijn opgesplitst in zgn. ‘majors’ en ‘minors’. De kerkmuziekstudie wordt in de bama-structuur op de meeste conservatoria als ‘minor’ aangeboden. Er zijn echter uitzonderingen (geweest), met name in de afgifte van het diploma: alle conservatoriumstudenten krijgen in de bama-structuur het diploma ‘muziek’. Bij het diploma wordt een ‘dossier’ gevoegd, waarin wordt omschreven wat de inhoud van de studie was. Het komt voor dat studenten kerkmuziek na het behalen van de examens kerkmuziek een separaat diploma kerkmuziek uitgereikt krijgen. Het komt ook voor dat studenten de ‘aantekening kerkmuziek’ krijgen op hun diploma ‘muziek’. In beide gevallen is het bijgevoegde ‘dossier’, dat de exacte inhoud van de studie vermeldt, onontbeerlijk.

Conform de uitwerking van het sectorplan voor het kunstvakonderwijs (OCW, juli 2011) is de studie kerkmuziek voor professionele kerkmusici vanaf collegejaar 2013/2014 uitsluitend te volgen aan de HKU, de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht.

Januari 2017
Marc Schaap
Medewerker kerkmuziek bisdom Rotterdam
Coördinator NSGV